

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 557/2024-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Capitol Legal Group, advokátska kancelária s. r. o., Einsteinova 19, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-12C/39/2021 (pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12C/39/2021) takto

r o z h o d o l :

- Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-12C/39/2021 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B1-12C/39/2021 konal bez zbytočných prietáhov.
- Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **1 500 eur**, ktoré mu **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.
- Náhradu trov konania pred ústavným súdom sťažovateľovi **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

- Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 557/2024-13 z 2. októbra 2024 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva

na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) v konaní označenom v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľ tiež navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietáhov a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 9 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a ostatného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu je stranou sporu o náhradu škody a nemajetkovej ujmy proti žalovanej [REDAKOVANÉ], ktorý bol iniciovaný podaním žaloby 20. júla 2021 na Okresnom súde Bratislava I (príslušnom na konanie do 31. mája 2023). Opíšu chronologický priebeh napadnutého konania, sťažovateľ uvádza, že súdny spor trvá viac ako 3 roky, pričom vec nebola prejednaná ani na jedinom pojednávaní. Dňa 27. septembra 2021 mu bolo doručené vyjadrenie žalovanej, ku ktorému zaslal 4. októbra 2021 repliku a následne 15. novembra 2021 mu bola doručená duplika žalovanej. Dňa 10. mája 2024 podal sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi súdu podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá bola oznámením mestského súdu z 18. júna 2024 vyhodnotená ako dôvodná. Mestský súd konštatoval existenciu zbytočných prietáhov v napadnutom konaní a určil termín prejednávania veci na 12. marec 2025 (sťažovateľ chybne uvádza 12. apríl 2025, pozn.). K právnej a skutkovej zložitosti veci sťažovateľ tvrdí, že predmet konania patrí medzi bežnú agendu všeobecných súdov a nie je mu známa žiadna okolnosť, ktorá by mala nasvedčovať skutkovej zložitosti sporu, že strany sporu svojím správaním k doterajšej dĺžke napadnutého konania žiadnym spôsobom neprispeli a že prietahy vznikli jednoznačne postupom súdu z dôvodu jeho dlhodobej nečinnosti.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Podstatou sťažnostnej argumentácie sťažovateľa je poukázanie na to, že počas takmer štyroch rokov okresný súd a neskôr mestský súd v jeho veci vôbec nekonali a nenariadili ani jedno pojednávanie. Sťažovateľ tiež zdôrazňuje, že nečinnosťou mestského súdu sa nielen prehlbuje pocit jeho právnej neistoty, ale tiež pretrváva pôsobenie negatívnych následkov nezákonného rozhodnutia (čo bližšie nešpecifikuje, pozn.), ktoré je predmetom sporu.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

4. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/734/2024 z 15. októbra 2024 k obsahu ústavnej sťažnosti, o ktoré ho požiadal ústavný súd v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), bol toho názoru, že od doručenia žaloby postupoval v konaní plynule a bez prietáhov a vykonával procesné úkony v súlade s § 167 ods. 2 a nasl. Civilného sporového poriadku. V spise je možné identifikovať obdobie nečinnosti súdu od 29. októbra 2021 do 18. júna 2024, keď bol vo veci nariadený termín pojednávania, a to na 12. marec 2025. Čo sa týka skutkovej a právnej zložitosti sporu, ide o bežnú vec. Z obsahu spisu nie sú identifikované prietahy, ktoré by spôsobil sťažovateľ. Mestský súd poukázal na skutočnosť, že k nenariadeniu pojednávania, resp. k jeho nariadeniu až na 12. marec

2025 došlo najmä z dôvodu, že v súdnom oddelení sa nachádzalo neúmerne množstvo spisov, ktoré boli staršie ako predmetná vec sťažovateľa.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

7. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou [I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Frydlander v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96, a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00] zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitost' veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

8. Ústavný súd dáva do pozornosti, že aplikácia ním posudzovaných kritérií je oveľa jednoduchšia v prípadoch, v ktorých zistil, že súd bol celkovo nečinný a vo veci neuskutočnil žiadne úkony (I. ÚS 135/2023).

9. Z hľadiska povahy veci ústavný súd rezultuje, že napadnuté konanie nie je právne zložité. Právna ani skutková zložitost' veci nie je indikovaná, keďže v napadnutom konaní sa ešte neuskutočnilo ani prvé pojednávanie. V správaní sťažovateľa neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by negatívne vplývali na celkovú dĺžku napadnutého konania.

10. Bez potreby podrobných analýz je pre ústavný súd podstatné, že mestský súd ku dňu podania ústavnej sťažnosti, ako aj jej prerokovania, v napadnutom konaní nevykonal žiadne ústne pojednávanie. Aktivita vo veci konajúceho súdu sa po doručení žaloby (20. júla 2021) obmedzila na zaslanie vzájomných podaní stranám sporu a následne od októbra 2021 nebol okresným súdom vo veci uskutočnený žiadny procesný úkon. Hoci je ku dňu rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa nariadený termín pojednávania na 12. marec 2025, s ohľadom na časovú perspektívu dosiahnutia konečného rozhodnutia spôsobenú vo výraznej miere absolútnou nečinnosťou súdu v trvaní takmer troch rokov nie je možné doterajšiu dĺžku súdneho sporu z ústavnoprávneho hľadiska akceptovať.

11. V súvislosti s obranou mestského súdu ústavný súd napriek pochopeniu organizačných a personálnych ťažkostí pripomína, že otázka množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v kontexte ustálenej rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva ani

rozhodovacej praxe ústavného súdu v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným prieťahom v konaní. Ústavný súd vníma problém nadmernej zaťaženia všeobecných súdov, avšak zároveň poukazuje na to, že je úlohou zmluvných štátov nastaviť si svoj právny systém takým spôsobom, aby boli súdy schopné zaručiť každému právo na rozhodnutie v primeranej lehote (rozsudok Veľkej komory vo veci Sürmeli proti Nemecku z 8. 6. 2006, sťažnosť č. 75529/01, bod 129). Chronické, resp. dlhotrvajúce preťaženie súdov nemôže ospravedlniť neprimeranú dĺžku konania (Probstmeier proti Nemecku z 1. 7. 1997, sťažnosť č. 20950/92, bod 64).

12. V konklúzii uvedeného ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné prieťahy spočívajúce v nečinnosti mestského (a predtým najmä okresného) súdu, ktorými došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže napadnuté konanie nie je právoplatne skončené, ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v ňom bez zbytočných prieťahov (body 1 a 2 výroku tohto nálezu).

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

13. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za potrebné priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, majúc pritom na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

14. Sťažovateľ si v petite ústavnej sťažnosti uplatnil primerané finančné zadosťučinenie v sume 9 000 eur. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia priznaného sťažovateľovi ústavný súd prihliadal primárne na celkovú dĺžku napadnutého konania vedeného pred mestským, resp. okresným súdom (od júla 2021) a skutočnosť, že vo veci zatiaľ nebolo uskutočnené ani jedno pojednávanie, ako aj na predmet súdneho sporu, ktorým je náhrada škody a nemajetkovej ujmy, ktorú však v ústavnej sťažnosti nešpecifikuje. S ohľadom na uvedené považoval za spravodlivé priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 1 500 eur (bod 3 výroku tohto nálezu) a vo zvyšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovieť (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

15. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania pred ústavným súdom ústavný súd vychádzal z § 73 zákona o ústavnom súde, v zmysle ktorého účastník konania na ústavnom súde v zásade sám znáša trovy takého konania a len v odôvodnených (i) prípadoch ústavný súd môže (ii) podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Zákon o ústavnom súde nestavia právo na náhradu trov konania do nárokovateľnej polohy, ako je to v iných druhoch regulovaných právno-aplikačných procesoch (napr. civilné sporové konanie, správne súdne konanie, exekučné konanie a ďalšie). Ústavný súd teda disponuje širokým priestorom na úvahu o tom, či vôbec priznať náhradu trov konania, a ak áno, v akom rozsahu (III. ÚS 209/2020, I. ÚS 357/2021, I. ÚS 418/2022).

16. Sťažovateľ sa domáhal náhrady trov konania pred ústavným súdom, v ktorom na svoje právne zastúpenie splnomocnil právnu zástupkyňu (advokátsku kanceláriu) uvedenú v záhlaví tohto nálezu, v ktorej je on sám ako advokát jediným spoločníkom a konateľom. Zastúpeniu sťažovateľa samým sebou tak chýba hospodársky účel pridanej hodnoty právneho zastúpenia advokátom [obdobne III. ÚS 113/2023 (ZNaU 29/2023)]. Ústavný súd, posúdiac aj obsah ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ navyše nesprávne opakovane uvádza a cituje zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov ako relevantný právny predpis upravujúci konanie pred ústavným súdom, napriek jeho zrušeniu od 1. marca 2019, rozhodol náhradu trov konania sťažovateľovi nepriznať (bod 5 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu